

Kerkenraad - saai of zinvol?

Categorie

Praktijken

Aantal deelnemers

Zes tot tien

Leeftijd

12-16 jaar

Duur / aantal bijeenkomsten

Eén bijeenkomst van 1,5 uur en één bijeenkomst van 1 uur

Auteur

Hanna Oosterlee

KORTE BESCHRIJVING

De kerkenraad in de vorm van het moderamen in functie ontmoeten en bevragen! Zo ontdekken de jongeren wie er in de kerkenraad zit en wat deze doet. In de eerste bijeenkomst leren de jongeren de achtergrond van de kerkenraad kennen, leven ze zich in de verschillende functies in en spelen ze een kerkenraadskwartet. Ook bereiden ze de ontmoeting voor met het moderamen die tijdens de tweede bijeenkomst zal plaatsvinden. Wie weet mogen ze wel een stukje van de moderamenvergadering bijwonen. Tot slot mogen ze zelf hun oordeel vellen: vinden zij de kerkenraad saai of zinvol?

DOEL

- De deelnemers leren welke functie de kerkenraad heeft.
- De deelnemers ontmoeten de kerkenraadsleden op een persoonlijke manier.
- De deelnemers leggen hun wensen neer bij de kerkenraad.

VERANTWOORDING

De kerkenraad is vaak een 'ver-van-hun-bed-show' voor veel jongeren. Het is nodig om jongeren in te wijden in geloof en Bijbel, maar ook in het reilen en zeilen van een kerkgemeenschap. Dit helpt hen om zich meer betrokken te voelen bij de kerk zoals zij is. In dit item komt een persoonlijke ontmoeting tot stand tussen de jongeren en de kerkenraadsleden. Dit draagt bij aan wederzijds respect en begrip. Zeker wanneer de jongeren de kans krijgen om open in gesprek te gaan over hoe zij de kerk beleven.

VOORBEREIDING

Praktische voorbereiding

- Lees het hele item goed door, inclusief de bijlagen.
- Overleg met het moderamen (of kerkenraad als je dat liever doet) wanneer je met je jeugd langs kan komen. De kaders voor dit bezoek zijn de volgende:
  - Elke jongere (of tweetal) gaat in gesprek met één van hen, zodat ieder een gesprekspartner heeft. Vervolgens willen zij mogelijk in gesprek over wat zij leuk en lastig vinden in de kerk.
  - De jongeren bereiden het gesprek in de voorafgaande bijeenkomst voor.
  - Het gesprek duurt ongeveer 20 tot 30 minuten.
  - Als het mogelijk is, is het leuk om de eerste paar punten van de moderamenvergadering te mogen bijwonen om een indruk van een moderamenvergadering te krijgen.
  - Starttijd van 19.30 uur is prettig, zodat de jongeren op tijd weer naar huis kunnen.
- Zorg dat één week, of maximaal twee weken voor de ontmoeting met het moderamen je voorbereidende bijeenkomst is.

- Voor de verkenning van de eerste bijeenkomst is het nodig dat je kaartjes aan het plafond bevestigt. Dit kan door de kaartjes uit bijlage 1 uit te printen en te knippen. Vervolgens maak je er een touwtje aan. Als je een systeemplafond hebt, kun je de touwtjes tussen de delen en het systeem door doen. Als je een plafond hebt dat één geheel is, kun je ze mogelijk met posterbuddies bevestigen. Ze hoeven niet muurvast te zitten, alleen te blijven hangen. Hang ze zo hoog dat de jongeren er niet zomaar bij kunnen, maar echt moeten samenwerken om ze te pakken te krijgen. Is het plafond te hoog? Hang ze dan hoog aan de muur. De kaartjes bevatten functies in de kerkenraad. Bekijk de kaartjes en beoordeel wat op jullie kerkenraad van toepassing is. Haal de kaartjes die niet van toepassing zijn eruit en maak indien nodig extra kaartjes voor functies die niet beschreven worden. Mochten er meer jongeren zijn dan kaartjes, dan kun je voor de functies die vaker in de kerkenraad voorkomen meerdere kaartjes maken en ophangen (ouderlingen, diakenen, etc.).
- Maak jezelf de inhoud van de verdieping van bijeenkomst 1 eigen en pas indien mogelijk de PowerPoint aan op jullie situatie.
- Print het kwartetspel van bijlage 4 uit op stevig (gekleurd) papier of karton. Snijd of knip hierna de kaartjes uit.
- Leg voor elke bijeenkomst alle benodigdheden klaar.

Persoonlijke voorbereiding

- Wat is jouw eigen indruk van een kerkenraad?
- Heb je zelf ooit onderdeel uitgemaakt van een kerkenraad? Hoe heb je dit beleefd?
- Wat vind je zelf mooi en lastig van jullie kerk?

BENODIGDHEDEN

Eerste bijeenkomst

- Flap-over met stift;
- Kaartjes met functies van de kerkenraad aan touwtjes (bijlage 1), voor elke jongere één kaartje. Zie ook VOORBEREIDING;
- Posterbuddies eventueel (om posters op te hangen zonder dat je de muur beschadigt);
- Tafels met voldoende stoelen in een 'kerkenraadopstelling';
- Print van bijlage 2 voor iedere deelnemer;
- Laptop met PowerPoint;
- Beamer en scherm;
- Post-its in twee kleuren en pennen;
- Print van bijlage 3 voor elke deelnemer;
- Kwartetspel uit bijlage 4.

Tweede bijeenkomst

- Inge vulde formulieren van bijeenkomst 1;
- Korte verwoording van de wensen van de jongeren op papier.

PROGRAMMA

Eerste bijeenkomst

5 minuten

Opening

Heet de deelnemers welkom en bied eventueel iets te drinken aan. Maak zo nodig een voorstelrondje. Vertel kort iets over de opzet van dit item (zie KORTE BESCHRIJVING).

Inventariseer op een flap-over heel kort de antwoorden op de volgende vragen:

- Wie weet wat een kerkenraad is?
- Wie zitten er in een kerkenraad?
- Wat doet een kerkenraad?

De antwoorden hoeven niet te kloppen, het gaat alleen even om te kijken hoeveel de jongeren er al van weten, dan kun je daar later op voortborduren.

25 minuten

Verkenning deel 1

Geef de jongeren de opdracht om tweetallen te maken, of maak zelf tweetallen. Geef elk tweetal vervolgens de opdracht om - zonder het gebruik van enig materiaal - de kaartjes van het plafond te halen. Als het even kan, moet ieder zelf één kaartje van het plafond halen, dus niet één persoon twee kaartjes. Laat ze hun eigen fantasie gebruiken. (Waarschijnlijk eindigen ze op elkaars rug/schouders, dat is prima. Houd wel een beetje de veiligheid in de gaten). Laat hen de inhoud van de kaartjes voor zichzelf houden en laat hen aan tafel gaan zitten.

Vraag degenen die het kaartje met 'voorzitter' en het kaartje met 'scriba' hebben getrokken om aan de kop van de tafel te gaan zitten. Voor de rest maakt het niet uit waar zij gaan zitten.

Verkenning deel 2

Vraag de voorzitter een zogenaamde kerkenraadsvergadering voor te zitten. Deel de agenda aan alle leden van de kerkenraad uit, zodat men weet wat er komen gaat, zoals het ook gebruikelijk is in de echte kerkenraad. De voorzitter kan simpelweg alle punten langsgaan. Iedereen komt aan

bod om te reageren. Mochten er meerdere jongeren dezelfde rol hebben, dan kunnen zij elkaar aanvullen. Ook dat is gebruikelijk in de kerkenraad.

Indien nodig kan je de voorzitter vragen om de vaart erin te houden en vlot door te gaan naar een volgend gespreksonderwerp.

10 minuten

Verdieping

Vertel de jongeren dat je nu een korte impressie gaat geven over hoe de kerkenraad eruit ziet en hoe deze functioneert. Gebruik hierbij het plaatje dat geschetst wordt in de bijbehorende PowerPoint.

Tip: het is misschien een ietwat saai verhaal voor de jongeren. Daarom extra leuk om het verhaal concreter te maken door het specifiek op jullie gemeente toe te spitsen: hoeveel ouderlingen/diakenen zijn er? Zijn er misschien foto's van hen te vinden om erbij te zetten? Etc.

De kerkenraad geeft leiding aan het leven en werken van de gemeente.

De kerkenraad wordt gevormd door de:

- pastorale ouderlingen;
- ouderlingen met een bijzondere opdracht zoals jeugd-ouderling, voorzitter en scriba;
- ouderling-kerkrentmeesters;
- diakenen;
- bij de gemeente dienstdoende predikant en kerkelijk werker.

De kerkenraad neemt geen besluiten in aangelegenheden die voor het leven van de gemeente van wezenlijk belang zijn, zonder de leden van de gemeente daarin gekend en daarover gehoord te hebben.

De kerkenraad vergadert ten minste 6 keer per jaar.

Het is niet handig om met zo veel mensen elke maand te vergaderen als je ook nog veel andere dingen wil doen. Daarom hebben ze een dagelijks bestuur ingesteld: het moderamen. Het moderamen bestaat in ieder geval uit de voorzitter van de kerkenraad, een scriba en een assessor. Een van deze personen moet de (of een) predikant van de gemeente zijn. Het moderamen bereidt de kerkenraadsvergaderingen voor en is verantwoordelijk voor de uitvoering van de besluiten van de kerkenraad.

Naast al deze bestuurlijke zaken, bestaan er in een kerkgemeente ook allerlei commissies zoals: Jeugdraad, de commissie eredienst, een werkgroep vorming en toerusting,

de redactie van het kerkblad en website, etc. Welke werkgroepen en commissies er precies zijn is verschillend per gemeente.

Zo werkt het in de kerk.

25 minuten

Verwerking

A. Schrijf op een flap-over de diverse functies binnen de kerkenraad (zie hierboven). Deel post-its uit in twee kleuren.

Vraag de jongeren:

1. Op de ene kleur post-it te schrijven wat ze goed en zinvol vinden wat de kerkenraad doet.
2. Op de andere kleur post-it te schrijven wat ze graag anders zouden willen zien in de kerk.
3. Op de flap-over zelf vragen te schrijven die ze hebben aan een specifieke persoon uit de kerkenraad.

Moedig de jongeren aan om minimaal één post-it van elke kleur te beschrijven. Ze mogen ook overleggen als ze zelf niet iets kunnen verzinnen.

Loop kort de post-its van 1 langs. Cluster de vragen/punten van nummer 2 en 3.

B. Vertel dat jullie de volgende keer in gesprek gaan met het moderamen van jullie gemeente. Dan gaan ze nader kennismaken met de personen die het moderamen volgen. Dan mogen ze ook alle vragen stellen die ze zouden willen stellen. Natuurlijk mogen ze ook hun wensen bij hen neerleggen.

Vraag de jongeren welke vragen ze in elk geval gesteld willen hebben of welke wensen ze willen hebben uitgesproken. Noteer deze duidelijk.

C. Vertel de jongeren dat zij volgende keer de persoon mogen spreken waarvan ze ook de rol speelden aan het begin van deze bijeenkomst. Mochten ze liever een andere persoon spreken, laat ze dan onderling ruilen. Als je meerdere jongeren op dezelfde rol hebt zitten, spreken ze volgende week samen met die persoon.

Geef alle jongeren een vragenformulier van bijlage 3 en laat hen dit invullen met twee vragen die ze aan 'hun' persoon willen stellen. Dit mogen ze ook in tweetallen doen.

Stimuleer en help ze om twee vragen te bedenken om het gesprek op gang te brengen. Bijvoorbeeld vragen om meer te weten te komen over wat deze persoon doet in en/of buiten de kerkenraad. Of waarom zij ervoor gekozen hebben om in de kerkenraad te gaan zitten.

Spreek vervolgens af wie hun wensen uit onderdeel B gaat voorleggen. Dat kan uiteraard ook met zijn tweeën of de hele groep.

Neem tot slot alle vragenformulieren in en bewaar ze tot de volgende keer.

15 minuten

Afsluiting

Speel met elkaar het kwartetspel uit bijlage 4, als 'rondloopkwartet'. De deelnemers mogen rondlopen en elke keer als ze iemand tegenkomen mogen ze diegene één kaart vragen en de ander mag één kaart terugvragen. Vervolgens lopen ze door naar een andere persoon. Deze spelregel geldt de eerste 5 minuten. Daarna gaan de gewone spelregels in (dat je net zo lang door mag vragen totdat je een kaart vraagt die de ander niet heeft). Net zo lang totdat (bijna) alle kwartetten compleet zijn.

Sluit vervolgens deze avond af met een gebruikelijke manier om een kerkenraadsvergadering af te sluiten: bijvoorbeeld gezamenlijk het Onze Vader bidden en/of een lied zingen.

Tweede bijeenkomst

10 minuten

Opening

Heet de deelnemers welkom. Vertel dat jullie vandaag gaan doen wat jullie de vorige keer bedacht hebben: in gesprek gaan met de leden van het moderamen naar aanleiding van jullie eigen vragen. Daarnaast gaan jullie je wens(en) neerleggen bij het moderamen.

Deel de vragenformulieren weer uit en ga naar het moderamen toe.

15 minuten

Verkenning

Vertel in het moderamen dat alle jongeren in gesprek gaan met één van hen en dat zij hun eigen vragen meegenomen hebben. Het doel is dat zij meer te weten komen over het hoe en wat en waarom van de kerkenraad. Vertel dat jullie tien minuten nemen voor dit gesprek.

Tip: soms merk je dat de gesprekken snel stikken omdat de jeugd niets meer te vragen heeft en de volwassene niet zo'n prater blijkt te zijn. Rond dan dit gesprek wat eerder af of stimuleer de gesprekspartners om met elkaar door te praten over wat ze leuk of juist minder leuk vinden in/aan de kerk, vroeger en nu.

Rond de gesprekken na ongeveer 10 minuten af door weer de aandacht te vragen.

20 minuten

Verdieping

Vertel dat de jongeren vorige keer nagedacht hebben over wat zij goed vonden en anders zouden willen in de kerk. Geef de jongeren die dit zouden verwoorden het woord en help hen indien nodig dingen te verhelderen. Geef het moderamen de gelegenheid te reageren.

Woon hierna (als het moderamen daar toestemming voor heeft gegeven) het eerste deel van de vergadering bij: opening en de eerste twee agendapunten. Vertrek hierna naar de eigen ruimte.

10 minuten

Verwerking

Vat met elkaar samen wat jullie hebben ontdekt.

- Klopte het verhaal van 'jouw' persoon met de verwachtingen die je had over zijn rol in de kerkenraad?
- Is de kerkenraad/moderamen saai of zinvol?
- Hoe reageerden zij op onze visie? Hoe was dat voor jou/jullie?
- Zou je nu nog wat willen toevoegen aan wat je aan de kerkenraad zou willen zeggen?

5 minuten

Afsluiting

Bedank de jongeren voor hun input en wens ze veilig thuis.

BIJLAGEN

1. Kaartjes rollenspel
2. Agenda van de kerkenraadsvergadering
3. Vragenformulier
4. Kerkenraadskwartet

KAARTJES ROLLENSPEL

Voorzitter:

Ik zit de vergaderingen van de kerkenraad voor, maak de agenda vooraf, open de vergadering met een gedicht of een gebed en leid het gesprek in goede banen. Verder hou ik zicht op wat er allemaal gebeurt in de gemeente en ben ik een aanspreekpunt, ook als er ergens moeilijkheden zijn. Mijn taak heet: ouderling met een bijzondere opdracht. Er is één voorzitter in de kerkenraad.

Jeugdouderling:

Ik heb het jeugdwerk onder mijn hoede. Vaak coördineer ik het jeugdwerk. Soms bezoek ik ook jongeren of gezinnen thuis. Ik ben zeg maar de 'spin in het web' wat betreft het jeugdwerk. Ik vertegenwoordig de belangen van de jeugd in de kerkenraad. En ik vertegenwoordig de belangen van de kerkenraad in het jeugdwerk. Mijn taak heet: jeugdouderling. Er is vaak maar één jeugdouderling in de kerkenraad.

Diaken:

Ik zorg voor het diaconaat. Diaconaat betekent zorgen voor de medemens, dus het ondersteunen van mensen die het minder hebben hier in onze woonplaats. Een diaconie ondersteunt initiatieven zoals de voedselbank. Ook steunt de diaconie mensen en instanties die in het buitenland werken, vooral financieel. Mijn taak heet: diaken. Er zijn meerdere diakenen in de kerkenraad.

Predikant:

Ik heb theologie gestudeerd en krijg betaald voor mijn werk in deze gemeente. Ik ga voor in de diensten, ik bezoek mensen thuis en in het ziekenhuis, ik zorg voor het dopen van kinderen of volwassenen, voor begrafenissen die er zijn, voor trouwdiensten. Ik denk mee met de kerkenraad en ook in het jeugdwerk en andere commissies die er zijn in de kerk.

Kerkrentmeester:

Ik zorg voor alles wat te maken heeft met de kerk, het kerkgebouw en de financiële dingen die er spelen in de kerk. Bijvoorbeeld het salaris van de predikant en het onderhoud van het kerkgebouw. Mijn taak heet: ouderling-kerkrentmeester. Er zitten enkele kerkrentmeesters in de kerkenraad.

Scriba:

Ik ben de regelaar van het stel: ik bereid de vergaderingen voor en stuur de agenda en de stukken rond. Ik benader mensen om bepaalde dingen te doen, ik maak een verslag - de notulen - van de vergadering. Ik hou me ook bezig met de communicatie met de landelijke kerk. Dus eigenlijk ben ik een manusje van alles. Mijn taak heet: ouderling met een bijzondere opdracht. Er is één scriba in de kerkenraad.

Ouderling:

Ik bezoek mensen thuis wanneer zij het nodig hebben, dat noem je pastoraat. Ik ondersteun de predikant hierin. Zeg maar dat ik de geestelijke zorg voor mijn rekening neem. Als ik gezinnen tegenkom die financiële steun nodig hebben, geef ik dat door aan de diaconie. Mijn taak heet: pastorale ouderling. Er zijn meerdere ouderlingen in de kerkenraad.

Kerkelijk werker:

Ik heb HBO theologie gestudeerd en krijg betaald voor mijn werk in deze gemeente. Ik bezoek mensen thuis, in het ziekenhuis of verzorgingshuis. Ik verzorg rouwdiensten voor de mensen waar ik pastoraal bij betrokken ben. Ik ben samen met de predikant professioneel verantwoordelijk voor de geestelijke zorg vanuit de gemeente. Ik denk mee met de kerkenraad.

AGENDA VAN DE VERGADERING

Opening

Voorzitter stelt zich voor en vertelt wat hij doet in de kerkenraad.

1. *Scriba*

Voorzitter geeft de scriba het woord en vraagt hem wat hij doet in de kerkenraad.

2. *Ouderling*

Voorzitter geeft de ouderling het woord en vraagt hem wat hij doet in de kerkenraad.

3. *Diaken*

Voorzitter geeft de diaken het woord en vraagt hem wat hij doet in de kerkenraad.

4. *Kerkrentmeester*

Voorzitter geeft de kerkrentmeester het woord en vraagt hem wat hij doet in de kerkenraad.

5. *Predikant*

Voorzitter geeft de predikant het woord en vraagt hem wat hij doet in de kerkenraad.

6. *Kerkelijk werker*

Voorzitter geeft kerkelijk werker het woord en vraagt hem wat hij doet in de kerkenraad.

7. *Jeugdouderling*

Voorzitter geeft jeugdouderling het woord en vraagt hem wat hij doet in de kerkenraad.

8. *Verbouwing van het kerkgebouw*

Voorzitter komt met het volgende probleem: de plannen van de verbouwing van het kerkgebouw zijn klaar, nu moet de verbouwing betaald gaan worden. Wie moet dit doen?

9. *Voedselpakketten*

De voedselbank heeft een voedselpakkettenactie, waar we als kerkgemeente altijd aan meedoen. Wie moet dit gaan doen?

10. *Contactpersoon in de wijk*

Er is een overleg van contactpersonen die de mensen thuis bezoeken, wie is hiervoor verantwoordelijk?

11. *Doop*

Er is een kindje geboren in de gemeente, wie gaat daar naartoe?

12. *Jongerdienst*

Er staat een jongerdienst op de planning, wie gaat deze organiseren?

Sluiting

De voorzitter bedankt de kerkenraadsleden voor hun aandacht en sluit daarmee de vergadering.

VRAGENFORMULIER

Welke twee vragen wil je aan jouw persoon stellen volgende week?

- 1. _____
_____
- 2. _____
_____

Naam _____

Welke twee vragen wil je aan jouw persoon stellen volgende week?

- 1. _____
_____
- 2. _____
_____

Naam _____

Welke twee vragen wil je aan jouw persoon stellen volgende week?

- 1. _____
_____
- 2. _____
_____

Naam _____

KERKENRAADSKWARTET

Kerkenraad

Ouderling
Diaken
Kerkrentmeester
Predikant

Kerkenraad

Ouderling
Diaken
Kerkrentmeester
Predikant

Kerkenraad

Ouderling
Diaken
Kerkrentmeester
Predikant

Kerkenraad

Ouderling
Diaken
Kerkrentmeester
Predikant

Diaconie

Mensen helpen
Collecteren
Goede doelen
Binnenland en buitenland

Diaconie

Mensen helpen
Collecteren
Goede doelen
Binnenland en buitenland

Diaconie

Mensen helpen
Collecteren
Goede doelen
Binnenland en buitenland

Diaconie

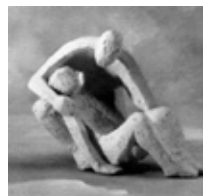
Mensen helpen
Collecteren
Goede doelen
Binnenland en buitenland

Ouderlingen

Pastoraat
Luisteren
Op bezoek gaan
Helpen

Ouderlingen

Pastoraat
Luisteren
Op bezoek gaan
Helpen

Ouderlingen

Pastoraat
Luisteren
Op bezoek gaan
Helpen

Ouderlingen

Pastoraat
Luisteren
Op bezoek gaan
Helpen

Kerkrentmeester

Beheer gebouwen
Beheer financiën
Salaris uitbetalen
Visie op de toekomst

Kerkrentmeester

Beheer gebouwen
Beheer gebouwen
Beheer financiën
Salaris uitbetalen
Visie op de toekomst

Kerkrentmeester

Beheer gebouwen
Beheer financiën
Beheer financiën
Salaris uitbetalen
Visie op de toekomst

Kerkrentmeester

Beheer gebouwen
Beheer financiën
Salaris uitbetalen
Salaris uitbetalen
Visie op de toekomst

KERKENRAADSKWARTET

Professional

Predikant
Kerkelijk werker
Koster
Organist

Professional

Predikant
Kerkelijk werker
Koster
Organist

Professional

Predikant
Kerkelijk werker
Koster
Organist

Professional

Predikant
Kerkelijk werker
Koster
Organist

Commissies

Jeugdraad
Commissie Eredienst
Kerkblad
Vorming en toerusting

Commissies

Jeugdraad
Commissie Eredienst
Kerkblad
Vorming en toerusting

Commissies

Jeugdraad
Commissie Eredienst
Kerkblad
Vorming en toerusting

Commissies

Jeugdraad
Commissie Eredienst
Kerkblad
Vorming en toerusting

Jeugdwerk

Oppas
Kindernevendienst
Catechese
Tienerkerk

Jeugdwerk

Oppas
Kindernevendienst
Catechese
Tienerkerk

Jeugdwerk

Oppas
Kindernevendienst
Catechese
Tienerkerk

Jeugdwerk

Oppas
Kindernevendienst
Catechese
Tienerkerk

Gemeenschap

Jeugd
Ouderen
Ambtsdragers
Professionals

Gemeenschap

Jeugd
Ouderen
Ouderen
Ambtsdragers
Professionals

Gemeenschap

Jeugd
Ouderen
Ambtsdragers
Professionals

Gemeenschap

Jeugd
Ouderen
Ambtsdragers
Professionals